

12 november 1999

Fel fokus i diskussionen om lönebildningen

- Diskussionen om lönebildningen i Sverige är inriktad på fel saker. Den är fixerad vid förhandlingar mellan partsorganisationer och den är inriktad på storleken av de generella och för ekonomin skadliga löneökningarna. Diskussionen borde i stället handla om lönernas bidrag till en väl fungerande arbetsmarknad. Den allra viktigaste strukturfrågan för den svenska lönebildningen är om individernas löner sätts så att de stimulerar växt och utveckling för individerna och en effektivare verksamhet i företagen. Denna diskussion finns – i företagen. Men i medias rapportering är partskamperna och procentkraven fortfarande i fokus.

Det säger Tommy Hellström, chef för SAFs marknadsorganisation och lönebildningsexpert i en kommentar till SAF-rapporten "Fel diskussion om lönebildningen" som baserar sig på intervjuer med företagsledare och medarbetare. Rapporten är en delrapport till SAFs strukturrapport 2000.

En mycket stor majoritet av medarbetare i både privat och offentlig sektor anser att löner ska vara individuella och relateras till utfört arbete. Medarbetare och företagsledare i näringslivet önskar att de faktiska lönerna ska bestämmas i det egna företaget. Det gäller inom alla förbundsområden och för alla storlekar på företag. Yngre företagare och yngre individer samt de som bor i stora städer tycker i särskilt stor utsträckning så.

- Medarbetare i näringslivet tycker att sambandet mellan arbetsinsats och lön har försämrats. Svaren från företagsledarna ger inte någon motsvarande indikation. Men eftersom lönernas positiva effekter ligger i hur de påverkar medarbetarna är detta en strukturellt negativ utveckling, anser Anders Röttorp, lönebildningsexpert och ansvarig för rapporten.

Anders Röttorp anser att för en bättre fungerande arbetsmarknad, större mobilisering av individerna och effektivare företag krävs högre kvalitet på lönebildningen i Sverige. Han anger i rapporten tre kritiska kärnfrågor:

- Att riksdagen och politikerna åstadkommer sänkta reservationslöner, dvs den lön vid vilken det lönar sig att arbeta för individen.
- Att arbetsmarknadsorganisationerna höjer kvaliteten i löneavtalen så att skadliga löneökningar undviks och kvaliteten på de nyttiga stimuleras.
- Att företagsledning, lokala fack och medarbetare utvecklar kvaliteten på företagets lönesättning, så att sambandet mellan arbete och lön förstärks.

*Ytterligare information: Anders Röttorp, tfn 08 762 61 07, 070 639 41 40.
Rapporten finns på www.saf.se!*